

VZGOJNI NAČRT OŠ BRINJE GROSUPLJE

UVOD

Z Vzgojnim načrtom določamo načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot v osnovni šoli (2. člen Zakona o osnovni šoli) ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Oblikovali so ga strokovni delavci šole v sodelovanju s starši in učenci.

Vsebina Vzgojnega načrta:

1. temeljne vrednote,
2. vzgojne dejavnosti (proaktivne in preventivne, svetovanje in usmerjanje, vzgojni ukrepi: pohvale, priznanja in nagrade ter vrste vzgojnih ukrepov v primeru kršitev),
3. oblike vzajemnega sodelovanja in vključevanje staršev v uresničevanje vzgojnega načrta.

1. TEMELJNE VREDNOTE

Vzgojni načrt temelji na vrednotah, ki so skupne tako delavcem kot staršem in učencem naše šole.

VREDNOTE, ki smo jih najpogosteje izpostavili, so:

- SPOŠTOVANJE,
- ODGOVORNOST,
- SODELOVANJE,
- SOČUTJE,
- ZNANJE,
- ZDRAVJE,
- STRPNOST.

2. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

Vzgojno delovanje poteka ves čas, pri vseh oblikah vzgojno-izobraževalnega dela.

Vzgojne dejavnosti šole izvajajo strokovni delavci izhajajoč iz vizije, ciljev in vrednot naše šole.

Načela vzgojnega delovanja:

- Načelo zagotavljanja varnosti: šolsko okolje oblikujejo tako, da se vsi udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa počutijo varne, sprejete, da so pri šolskem delu motivirani, ustvarjalni in da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje in dejanja ter sprejemajo omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

- Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravič: temeljne pravice kot npr. pravica do spoštovanja in pravične obravnave, pravica do kakovostnega poučevanja in s tem povezanega dobrega znanja ..., nosijo s seboj tudi korelativne dolžnosti, ki jih je potrebno upoštevati.

- Načelo individualizacije: za doseg optimalnega razvoja otroka je potrebno odkrivanje, spoštovanje in razvijanje individualnih lastnosti posameznika, zato upoštevamo omenjeno načelo, ki strokovnim delavcem dopušča avtonomijo pri vzgojnem delovanju.

- Načelo osebnega zgleda: zaposleni dajejo učencem s svojim ravnanjem zgled, zato so dolžni dosledno ravnati v skladu s tem Vzgojnim načrtom.

- Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev: starši imajo največji vpliv na učence, zato je tudi njihova odgovornost pri dajanju zgledov otrokom največja. Starši nosijo pomemben delež za otrokov razvoj in napredek, zato je pričakovano, da sodelujejo pri uresničevanju Vzgojnega načrta.

- Načelo vzajemnega spoštovanja: pri vzgojnem delovanju je potreben medsebojni spoštljiv odnos – tako učencev do drugih otrok, staršev in delavcev šole kot delavcev šole do sodelavcev, otrok in staršev ter nenazadnje spoštljiv odnos staršev do svojih otrok, drugih otrok in delavcev šole.

- Načelo razvijanja odgovornosti: pri učencih razvijamo odgovornost in samostojnost. V primeru, da se ne držijo jasno zastavljenih pravil, sprejmejo odgovornost.

- Načelo razvijanja samostojnosti: če nečesa ne naredijo pravilno, skušajo napako sami popraviti oz. se iz napake kaj naučiti. Spodbujamo jih, da so pri reševanju problemov samostojni, pri čemer jim strokovni delavci damo vedeti, da smo ob njih in jim bomo po potrebi pomagali, vendar naj skušajo težavo rešiti sami. V okviru ur ODS jih opolnomočimo za reševanje problemov.

2.1 Proaktivne in preventivne dejavnosti

Proaktivne in preventivne dejavnosti so tiste, s katerimi poskuša šola oblikovati takšno okolje in pogoje za delo ter življenje v šoli, v katerih bodo vsi učenci in zaposleni kar najbolj učinkovito zadovoljevali in uresničevali svoje potrebe, odgovornosti in pravice.

2.2 Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju problemov, ki so povezani z razvojem učenca, s šolskim delom, z odnosi med vrstniki in odraslimi, razvijanjem samopodobe in s prevzemanjem odgovornosti. Izvajajo ga strokovni delavci šole. Usmerjanje in svetovanje sta strokovni dejavnosti šole in lahko potekata v času pouka ali izven njega.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri otroku pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah, ki so specializirane za nudenje psihosocialne pomoči.

2.3 Vzgojni ukrepi

2.3.1 Pohvale, priznanja in nagrade

Strokovni delavci šole učenke in učence spodbujamo, da delujejo v skladu z vrednotami šole. Učence spodbujamo, pohvalimo na vsakodnevni bazi, saj menimo, da s sprotnimi pozitivnimi spodbudami učenci hitreje utrdijo funkcionalno vedenje. Na podlagi tega lahko učenec prejme pohvalo, priznanje, nagrado.

2.3.2 Vzgojni ukrepi v primeru kršitev

Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov oz. kljub predhodno izvedenim vzgojnim dejavnostim ni prišlo do spremembe vedenja. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore, vodenjem učenca oz. iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja.

Vzgojno delovanje

Vzgojno delovanje praviloma poteka po naslednjih stopnjah:

1. ustno opozorilo,
2. pisno opozorilo in seznanitev staršev,
3. prva posledica,
4. druga posledica (ki je stopnjevana posledica prve predvidene posledice),
5. vzgojni opomini (prvi, drugi, tretji) ter s tem oblikovanje individualiziranega načrta.

Za lažje kršitve predvidoma poteka vzgojno delovanje od ustnega opozorila naprej.

Za težje kršitve predvidoma poteka vzgojno delovanje od druge posledice naprej.

Ustno opozorilo poda učitelj, pri katerem je prišlo do kršitve, in ga vpiše v mapo vzgojnih ukrepov.

Pisno opozorilo poda učitelj, pri katerem je prišlo do kršitve, ga vpiše v mapo vzgojnih ukrepov ter o ukrepu pisno seznaniti starše in razrednika.

Prva posledica je ukrep, pri katerem učenec pod nadzorom učitelja opravi eno izmed oblik vzgojnega delovanja z namenom, da sprejme odgovornost za svoje vedenje. Učitelj, pri katerem je prišlo do kršitve, o slednji pisno obvesti razrednika. Razrednik ob posvetovanju z učiteljem in učencem določi vsebino in obseg naloge/zadolžitve ter o tem obvesti starše. Učenec nalogo oz. zadolžitev izvaja v času izven pouka. Če učenec naloge/zadolžitve ne opravi, se lahko prične na pisni predlog strokovnega delavca postopek za izrek vzgojnega opomina (60. f člen ZOsn).

Predvidene oblike vzgojnega delovanja v primeru prve posledice so:

- **povečan nadzor** nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku oz. omejitev gibanja;
- **zadržanje učenca po pouku ali predčasen prihod v šolo** (pogovor v zvezi z reševanjem trenutnega problema, neopravljeno domače delo, naloga/zadolžitev, ki jo učenec izvaja v času izven pouka ...) **ob seznanjenosti staršev.**
- **dodelitev dodatnih nalog oz. podaljšanje neke naloge** z namenom navajanja učenca na bolj odgovorno in kvalitetno opravljanje te naloge (npr. naloge dežurnega učenca).

Druga posledica je ukrep, ki sledi prvi posledici ali je izrečen za težje kršitve, pri katerem učenec pod nadzorom učitelja opravi eno izmed oblik vzgojnega delovanja z namenom, da sprejme odgovornost za svoje vedenje. Učitelj, pri katerem je prišlo do kršitve, o slednji pisno obvesti razrednika. Razrednik ob posvetovanju z učiteljem in učencem določi vsebino in obseg naloge/zadolžitve ter o tem obvesti starše. Učenec nalogo oz. zadolžitev izvaja v času izven pouka. Če učenec naloge/zadolžitve ne opravi, se lahko prične na pisni predlog strokovnega delavca postopek za izrek vzgojnega opomina (60. f člen ZOsn).

Predvidene oblike vzgojnega delovanja v primeru druge posledice so:

- **zadržanje učenca po pouku ali predčasen prihod v šolo** (pogovor v zvezi z reševanjem trenutnega problema, neopravljeno domače delo, naloga/zadolžitev, ki jo učenec izvaja v času izven pouka ...) ob seznanjenosti staršev.
- **nadomestni vzgojno-izobraževalni proces:** Kadar učenec pogosto ne upošteva navodil in zato šola ne more prevzeti odgovornosti za varnost in izvedbo pedagoškega procesa izven prostorov šole (pouk, dnevi dejavnosti, tabori, šole v naravi, ekskurzije ...), ukrepamo skladno z Zakonom o osnovni šoli.
- **vključitev učencev v svetovanje,** pri čemer naj bi ozavestili problem in izboljšali svoje vedenje. Svetovanje vodijo šolski svetovalni delavci v času izven pouka.
- **popravilo škode ali povrnitev stroškov** v primeru poškodovanja ali kraje tuje lastnine.
- **premestitev učenca v drug oddelek:** v primeru ponavljajočih se kršitev pri posameznem učencu ob predlogu razrednika. Odločitev o tem sprejme oddelčni učiteljski zbor.

Če se lažja kršitev ponavlja, lahko preide v težjo kršitev.

Izrek **vzgojnega opomina in ostali nadaljnji postopki** potekajo skladno z Zakonom o osnovni šoli.

Pred izrekom 1. vzgojnega opomina (5. stopnja) mora biti v mapo vzgojnih ukrepov zabeleženo predhodno vzgojno delovanje. Prvi vzgojni opomin (5. stopnja) se podeli, ko vzgojna dejavnost in ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Poleg stopenjskega vzgojnega ukrepanja se učitelj lahko zaradi motenja pouka odloči za odstranitev učenca od trenutne ure pouka. Učenec gre k dežurnemu učitelju v avlo oz. k drugim strokovnim delavcem (svetovalna služba, pomočnice ...). Učenec v času odstranitve samostojno opravlja delo po navodilu učitelja, ki ga je odstranil iz razreda (učenca ne moremo izključiti od interesne dejavnosti, varstva vozačev ipd.).

Starši sodelujejo pri pripravi in evalvaciji individualiziranega vzgojnega načrta v postopku vzgojnega ukrepanja.

Prav tako se posledice neprimerne vedenja prilagodijo glede na sposobnosti dojemanja posameznega otroka v NIS in PPVI.

Vzgojni ukrepi:

Pri izbiri oblike vzgojnega delovanja šole se smiselno uporablja Pravila šolskega reda in Vzgojni načrt. Zaradi načela individualizacije pri podelitvi vzgojnega ukrepa strokovni delavci upoštevamo tudi:

- predvidene pedagoške posledice ukrepanja,
- zmožnost presoje posledic lastnih dejanj glede na učenčevo starost,
- nagibe oziroma motive za dejanje,
- okolje, v katerem učenec živi,
- škodljivost dejanja,
- ponavljanje kršitve ali pohvalnega vedenja,
- individualne značilnosti učenca,
- izkazan napredek.

Evidentiranje vzgojnih ukrepov

O vzgojnih ukrepih/pohvalnih vedenjih se vodijo ustrezni zapisi. Zapise vodijo učitelji, razrednik, svetovalna služba ali oseba, ki vodi obravnavo.

3. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA IN VKLJUČEVANJE STARŠEV V URESNIČEVANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Izhodišče vzajemnega sodelovanja je pogovor. V primeru kakršnih koli težav upoštevamo načelo postopnosti reševanja problemov, in sicer:

- učenec – učitelj,
- učenec – učitelj – razrednik,
- učenec – starši – učitelj – razrednik,
- učenec – starši – učitelj – razrednik – šolska svetovalna služba,
- učenec – starši – učitelj – razrednik – šolska svetovalna služba – ravnatelj.

Da bi lahko skupaj enotno delovali pri vzgoji otrok, je nujno redno in vzajemno sodelovanje šole in staršev. S starši sodelujemo tako pri doseganju učno vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin otrok. Zanje izvajamo govorilne ure, roditeljske sestanke, predavanja, delavnice, Svet staršev, Svet šole. Zaradi narave dela učitelja so vmesni prihodi staršev in pogovori v času, ko ima učitelj pouk oz. se nanj pripravlja, zelo moteči. Govorilne ure izven predvidenih terminov so možne le v primeru izjemnih situacij in po predhodnem naročenem terminu. Poleg običajnih oblik sodelovanja spodbujamo medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti (srečanja, predstave, praznovanja, akcije) v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote, kjer so priložnosti za izmenjavo zamisli, idej, predlogov, znanja.

Strokovni delavci šole, učenci in starši vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti, oblikovanju vzgojnega koncepta šole in akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvi škode ipd.

V ta namen šola obvešča starše na različne načine, odvisno od pomembnosti in nujnosti sporočila. V primerih, ko je potreben poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabimo na osebni razgovor. Od staršev učencev, ki izkazujejo težave na učnem/vzgojnem področju, se pričakuje redna udeležba na govorilnih urah.

Starši imajo možnost podajanja ustnih ali pisnih pobud, vprašanj, predlogov, pripomb in pohval.

Od staršev pričakujemo:

- spoštljiv odnos,
- odprto komunikacijo,
- konstruktivno sodelovanje,
- sprotno obveščanje o vseh pravno-relevantnih zadevah,
- da poskrbijo za pravočasen prihod k pouku in pravočasen odhod iz šole.

Vzgojni načrt OŠ Brinje Grosuplje in Podružnične OŠ Polica je bil sprejet na 13. seji sveta OŠ Brinje Grosuplje dne 27. 9. 2023.

Predsednica sveta OŠ Brinje Grosuplje:
Urša Leah Predalič

